

Az alkotás megszállottja volt*

Látjátok feleim, mik vagyunk? Íme por, és hamu vagyunk. Mert jön egy tragikus pillanat, és minden fontosnak tűnő terv, feladat, kötelezettség és szép álom szertefoszlik, semmivé lesz, eltörpül a belénk nyilaló fájdalom alatt. Azt, hogy milyen óriási veszteséget okozott a halál, azt csak utólag foghatjuk majd fel. Mert mi minden értékünkre csak megkésve döbbenünk rá. Megborzad az ember, ha arra gondol, hogy csak az utóbbi száz évben mennyi újratemetésünk volt. Mert mi életünkben kegyetlenül tiporjuk egymást, és amikor tönkretettük, megsemmisítettük nemzettársunkat, utána rádöbbenve az értékeire, akkor a magasba emeljük.

Vajon kellőképpen értékeltük-e azt a rettentő energiát, tudást, kitartást követelő munkálkodást, amit dr. Vajda Gábor magányos farkasként alkotott. Segítettük-e azt a harcát, amit értünk, a délvidéki magyarságét folytatott. Hogy mit jelentett számunkra Ő, azt csak a hiánya fogja majd érzékelteni. Elképzelni is nehéz, hogy mi mindent alkothatott, írhatott volna egy a tevékenysége csúcán, megszállott energiával dolgozó egyén. Vajda Gábor ugyanis a munka, az alkotás megszállottja volt. Ennek ellenére mégsem kapta meg azt a megbecsülést, amit megérdemelt volna. Pedig nagyon óhajtotta, és várta a megértést, ami mindig csak csöpögve és megkésve ér-

kezett. Ebben az évben az Aracs-díj kitüntetettje, de a díjátadó ünnepségen már nem lehet jelen. Örömmel fogadta a hírt, de a sors már megfosztotta az ünneplés örömétől. Pedig mennyi író, költő, neves ember alkotói útját egyengette a Szabad Líceum által, miközben a sajátjára nem futotta az erejéből, még akkor sem, amikor mindannyian tudtuk, hogy élete fonalát mind a két végéről égette. Alapítója, szellemi megformálója volt az Aracs folyóiratnak, amit az elvtelen támadások, agyonhallgatás ellenére, már nyolc éve mint felelős szerkesztője éltetett. És ha csak azt a vaskos könyvet írta volna meg, amelyben a délvidéki magyarság szellemi és kulturális örökségét dolgozta fel 1945-től napjainkig (aminek két kötete már napvilágot látott, a harmadik pedig még kiadásra vár), már ezzel is beírta nevét a halhatatlanok közé. Nekünk pedig elengedhetetlen kötelességünk, hogy a torzóban maradt életművének harmadik kötete kiadásra kerüljön, és a negyedévenként megjelenő folyóiratot az ő szellemében, a közösség, a nemzet iránti elkötelezettség szellemében tovább vigyük. Csak így leszünk méltóak az emléke megőrzésére, amit most megfogadunk. Kedves barátom, nyugodjál békében.

* *Elhangzott a szabadkai Városi Könyvtárban megtartott gyászülésen 2008. július 5-én*